

**Jõgeva valla täisealiste
hoolduskoormusega ja hooldust
vajavate inimeste toimetulek
Jõgeva vallas 2022**

Jõgeva 2022

SISUKORD

SISSEJUHATUS	3
1 VALIM JA METOODIKA	4
2 ÜLEVAADE KÜSITLUSE TULEMUSTEST	5
2.1 HOOLDUSKOORMUS JA VAJADUSED	5
3 KOKKUVÕTE TULEMUSTEST	10

SISSEJUHATUS

Jõgeva valla visioon: Jõgeva vald on turvalise elukeskkonna, soodsa ettevõtluskliima ja aktiivse elanikkonnaga tugev omavalitsus, kus elanikele on tagatud kvaliteetsed teenused ja külastajatele atraktiivsed külastusobjektid. See on unikaalse Vooremaa maastikuga looduskaunis, keskkonda ja põllumajandust väärtustav piirkond.

Visiooni saavutamiseks seati eesmärgid vastavalt valdkondadele.

Sotsiaalvaldkonnas seatud eesmärgid:

1. Renoveeritud hoolekandeesutused.
2. Tagatud on elanikkonna sotsiaalne kaitse.
3. Tervist toetav elukeskkond.

Selleks, et selgitada välja täisealiste hoolduskoormusega ja hooldust vajavate inimeste toimetulek Jõgeva vallas, viidi elanike seas läbi rahuloluküsitlus.

Käesolev küsitlus on järjekorras esimene ning analoogseid on kavas hakata läbi viima regulaarselt.

1 VALIM JA METOODIKA

Küsitlusmeetodina kasutati veebiküsitlust. Infot küsitluse kohta levitati valla kodulehel ja sotsiaalmeedias. Jõgeva valla ajalehes ilmus info küsitluse kohta, küsitlusele vastamise võimalikud viisid ja kohad. Ankeeti oli võimalik täita 20. juunist kuni 20. juulini 2022.

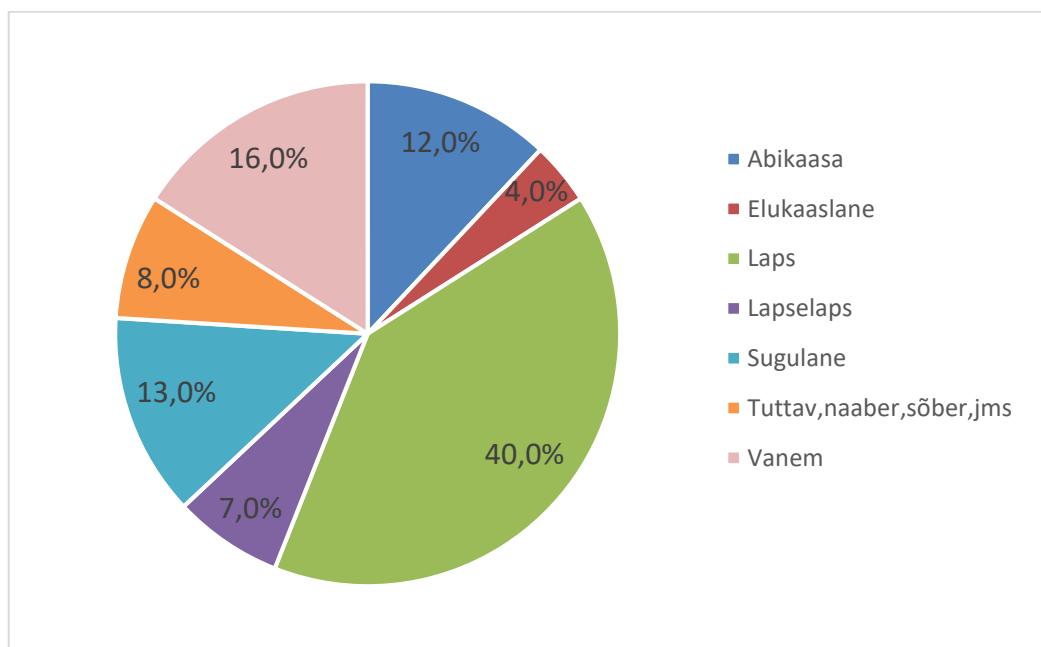
Uuringu valimisse kuulusid kõik Jõgeva valla elanikud. Küsitlusele vastas kokku 62 indiviidi. Paber kandjal esitatud vastuseid oli 15.

Soolise jagunemise järgi moodustasid vastanutest 63% naised ning 37% mehed.

Vastanute keskmine vanus oli 61 aastat. Noorim vastaja oli 30 ning vanim 94 aastane. Kõige enam vastanuid oli vanuses 60-70- 44%.

Vastanutest 100 % oli emakeeleks eesti keel.

Hooldust vajava inimese eest kandis enim hoolt laps- 40 % vastanutest.

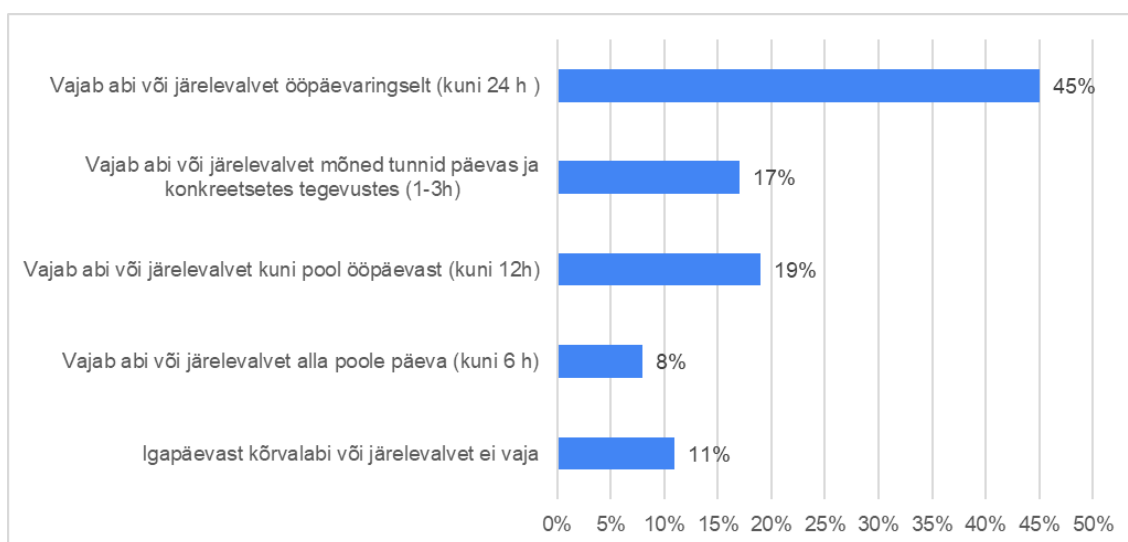
Joonis 1. Küsitlusele vastanute seos hooldust vajava inimesega

2 ÜLEVAADE KÜSITLUSE TULEMUSTEST

2.1 Hoolduskoormus ja vajadused.

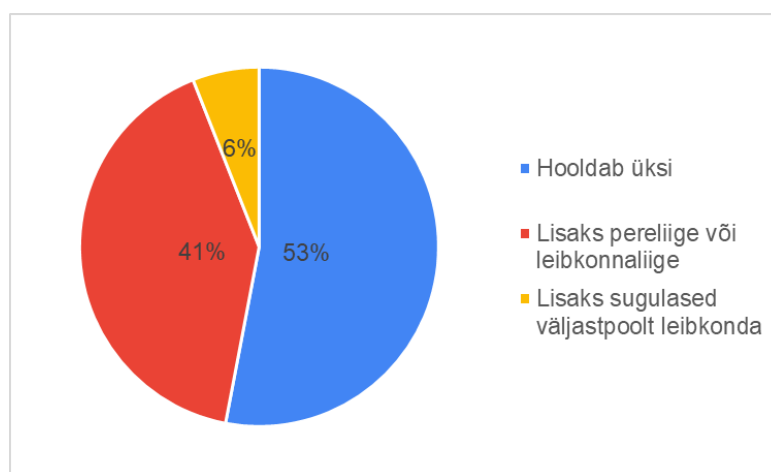
Hoolduskoormusega inimene on isik, kes hooldab oma täisealist pereliiget, tuttavat, sugulast või kes on määratud täisealise isiku hooldajaks Jõgeva valla sotsiaalosakonna otsusega. Hooldamine võib olla ajutine kuid ka pikaajaline tegevus, mis hõlmab ööpäevaringset järelevalvet ja abistamist füüsilistes toimingutes ja emotsionaalselt pingutatust nõudev. Lähedase hooldamine on seotud tavade ja kommetega ning sageli ka hingeliste ja usuliste tõekspidamistega. Hooldusvajadus võib tekkida ootamatult õnnetuse ja haiguse tagajärjel või kujuneda pikema aja jooksul ning olla seotud lähedase füüsilisest ja vaimsest puudest ning vananemisest tulenevate toimetuleku takistustest.

Hooldust vajava inimese järelevalve vajadus- 45% vajab abi või järelevalvet ööpäevaringselt (kuni 24 h).

Joonis 2. Hooldust vajava inimese abivajadus.

Suurem osa vastanutest hooldab abivajajat üksi- 53%.

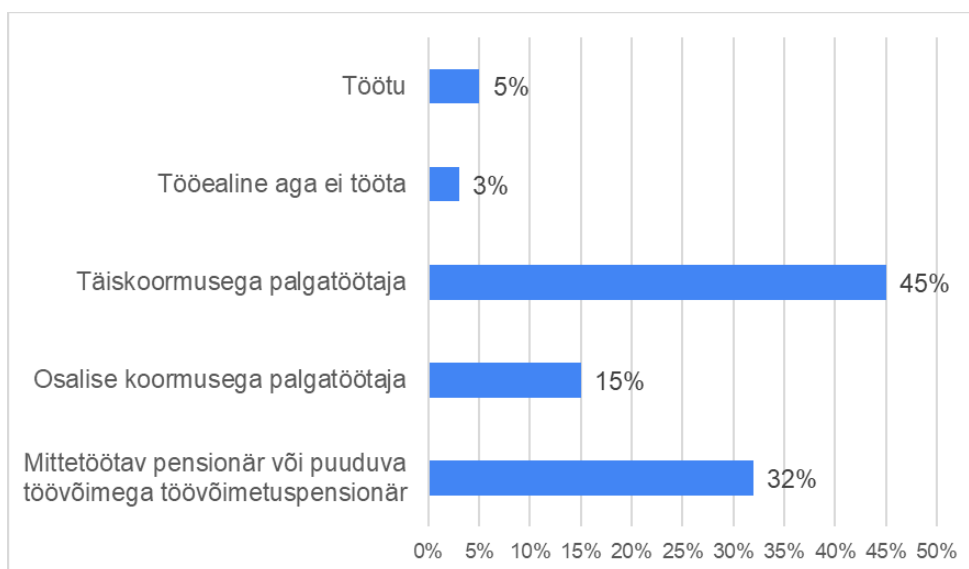

Joonis 3. Hooldust vajava inimese hooldamine.

Vastanutest 73% on hooldust vajava inimesele ametlikult valla otsusega määratud hooldaja, 27% vastanutel ametlik otsus puudub.

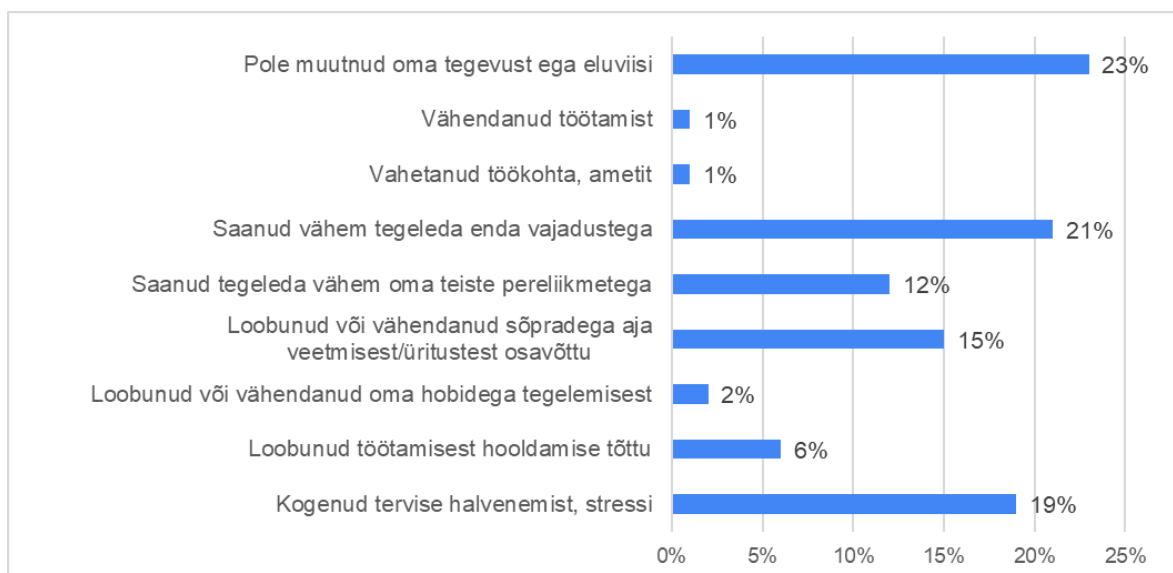
Vastanutest 74% saab hooldamise eest tasu, 26% vastanutest teeb seda tasu saamata.

Vastanutest 45% on lisaks hooldust vajava inimese eest hooldamisele täiskoormusega palgatöötaja.

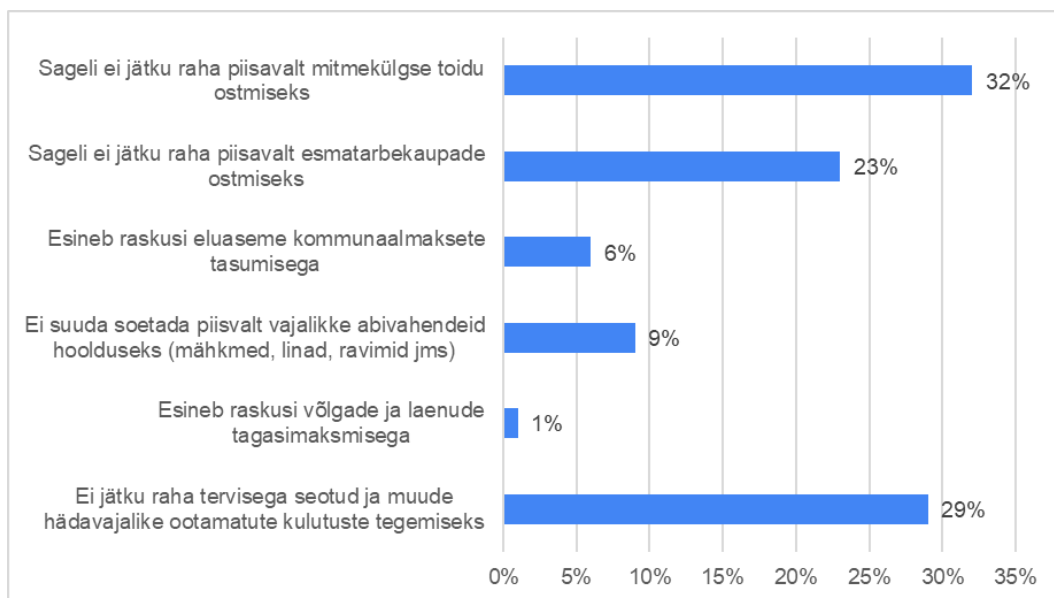
Joonis 4. Hooldaja tegevus lisaks hooldamisele.

Vastanutest 23% ei ole pidanud muutma oma tegevust ega eluviisi seoses hooldamisega. Kuid 21% hooldajatest on saanud vähem tegeleda enda vajadustega ning 19% on kogenud tervise halvenemist ja stressi.

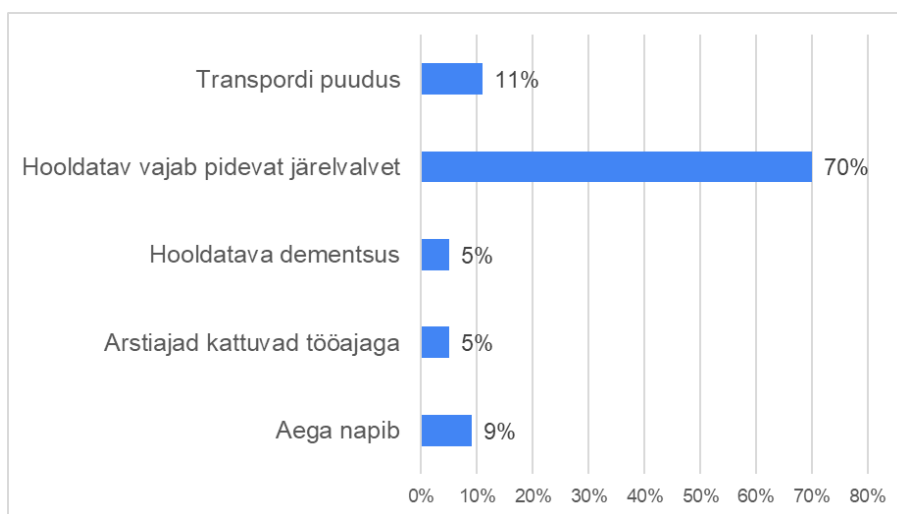
Joonis 5. Hooldaja elukorraldusega seotud muutused seoses hooldamisega.

Vastanutest 32% ei suuda osta mitmekülgset toidu ning 29%-l ei jagu raha tervisega seotud ja muude hädavajalike ootamatute kulutuste tegemiseks. Vastanutest 23% ei jagu piisavalt raha esmatarbekaupade soetamiseks.

Joonis 6. Hooldaja peamised majanduslikud probleemid seoses hooldamisega.

Vastanutest 70%-l esineb probleeme töölkäimisega kuna hooldatav vajab pidevat järelevalvet.

Joonis 7. Hooldaja peamised probleemid, mis seavad takistusi töö käimiseks seoses hooldamisega.

Vastanutel paluti anda infot, millisest abist või teenustest tuntakse kõige rohkem puudust, et saaksid jätkata töötamisega või minna tagasi tööle :

- rehabilitatsiooniteenuste ja eriarstide kaugus, sageli mitu korda nädalas, liiga palju aega ja raha kulub sõitmiseks
- psühholoogiline tugi

- transport
- koduteenus
- päevane hooldus, päevahoiuteenus
- asendusabi või intervallhooldus puhkuse saamiseks
- vajadusel, et keegi käiks hooldatava juures, kui ise ei saa ning vajadusel hooldusasutusse paigutamist kodukohas
- igapäevased tegevused, kütmine, toidutegemine
- tervislikule seisundile vastavat töökohta

Küsitluses toodi välja variandid teenuste näol, mis aitaks hooldajate olukorda parandada.

Kõige rohkem sooviti füsioteraapiat hooldust vajavale isikule- 63%. Kõige vähem hingehoiuteenust, vaimse tervise toetamiseks eriti keeruliste ja raskete elujuhtumite toetamiseks- 10%.

Teenus olukorra parandamiseks	Vajaks	Ei vajaks	Ei oska öelda
Füsioteraapia hooldust vajavale isikule	63%	30%	7%
Sotsiaaltransporditeenus hooldusvajadusega inimese transpordi korraldamine eriarstile, perearstile jne	56%	35%	9%
Kogemusnõustamine ja tugigrupid	52%	31%	17%
Häirenupu- ja koduanduriteenus kukkumiste ja liikumise fikseerimiseks ning lähedastele ülevaate tagamiseks kui hooldatav on üksi kodus	52%	34%	14%
Koolitused hooldajatele, mida on välja pakkunud hoolduskoormusega inimesed ja abisüsteemi korraldamisel ekspertgrupi liikmed (omastehoolduse kogemusega inimesed)	49%	31%	20%
Psühholoogiline nõustamine	49%	36%	15%
Hooldajale asendusabi puhkuse saamiseks	49%	38%	13%
Koordinaator-tugiisik, kes aitab nõu ja jõuga lahendada erinevaid olukordi ja juhendab ning jõustab	47%	36%	17%
Koduabi raames isikuabi hooldustoimingute tegemiseks ja hügieeni tagamiseks	41%	46%	13%
Hooldusõe või hoolduspädevusega hooldaja koduviisidid hooldustoimingute juhendamisega, esmase väljaõppega	37%	47%	16%

Hoolduskoordinaator, kes tegeleb hooldust vajavate inimeste ja nende küsimuste ning probleemide korraldamisega, vajaliku abi korraldamisega või suunamisega vajaminevasse asutusse	35%	31%	34%
Intervallhooldus üks kord aastas, hooldaja puhkuse saamiseks kuni üks kalendrikuu	35%	44%	21%
Koduteenus koduste toimingute toetamiseks	31%	48%	21%
Üldhooldusteenus väljaspool isiku kodu asutuses, periooditi (näiteks talveperioodil)	21%	54%	25%
Isiklik abistaja, füüsiliste toimingute tegemiseks	21%	49%	30%
Meistrimehe teenus pisiremondi ja parandustööde tegemiseks isiku omavahenditega	19%	60%	21%
Päevahoid väljaspool kodu asutuses tööpäevadel	18%	65%	17%
Vabatahtliku seltsilise teenus	18%	66%	16%
Kodutoimingutes abi korraldamine, mis ei ole püsiv, nagu lume lükkamise ja muru niitmise korraldamine teenuse tellimisena (isiku poolse tasumisega)	16%	65%	19%
Leinanõustamine, kriisis ja leinas oleva inimese toetamiseks, elulõpu toetamiseks	14%	63%	23%
Diginõustamine, läbi veebikanalite või telefoninõustamine	12%	54%	34%
Hingehoiuteenus, vaimse tervise toetamiseks eriti keeruliste ja raskete elujuhtumite toetamiseks	10%	67%	23%

3 KOKKUVÕTE TULEMUSTEST

Küsitluse tulemustest ilmnes, et väga suur hulk hooldajaid on enda tervise ja heaolu tahaplaanile jätnud seoses hooldamist vajava inimese hooldamisega. Tähelepanu ja sekkumist vajab kindlasti probleem, et vastanutest 32% ei suuda osta mitmekülgset toitu ning 29%-l ei jagu raha tervisega seotud ja muude hädavajalike ootamatute kulutuste tegemiseks. Vastanutest 23% ei jagu piisavalt raha esmatarbekaupade soetamiseks.

Vastajatelt oodati ettepanekuid, mõtteid abi ja teenuste kohta, mis aitaks neil olukorda paremaks muuta.

Enim välja toodud murekohad:

- rehabilitatsiooniteenuste ja eriarstide kaugus, sageli mitu korda nädalas, liiga palju aega ja raha kulub sõitmiseks
- psühholoogiline tugi
- transport
- koduteenus
- päevane hooldus, päevahoiuteenus
- asendusabi või intervallhooldus puhkuse saamiseks
- vajadusel, et keegi käiks hooldatava juures, kui ise ei saa ning vajadusel hooldusasutusse paigutamist kodukohas
- abi igapäevaste tegevuste juures nagu, kütmine, toidutegemine
- tervislikule seisundile vastavat töökohta

Jõgeva Vallavalitsus tänab kõiki küsitlusele vastanud.